

Aan de gemeenteraad van Soest

Afzender: Klankbordgroep participatievisie en wethouder Karin Scholten namens B en W
Onderwerp: Oriënteren op burgerberaad als mogelijk instrument richting een participatievisie

Datum: 23 januari 2025

Beste leden van de raad,

De afgelopen 1,5 jaar is een klankbordgroep bestaande uit ondergetekenden periodiek samengekomen met wethouder Karin Scholten. Het doel van de klankbordgroep was om namens de raad input te leveren in het proces om te komen tot een participatievisie. De aanleiding voor dat proces is enerzijds de verplichting voor gemeentes om uiterlijk op 31 december 2026 een participatieverordening vast te stellen. Anderzijds is het verder ontwikkelen van participatie als doel opgenomen in het coalitieakkoord.

Met deze brief willen we u graag een tussentijdse rapportage geven over dit traject en een suggestie doen voor een vervolg.

Traject Berenschot: niet passend bij de gemeente Soest

Bureau Berenschot heeft in september 2024 voor de raad een kennisavond geleid over participatie. Deze avond had de eerste moeten zijn in een reeks bijeenkomsten leidend tot een visie en uiteindelijk een participatieverordening. De afdrank van deze avond bij aanwezige leden van de raad was echter wisselend. Ook de leden van de klankbordgroep waren niet onverdeeld gelukkig met de toon, inhoud en het bureaucratische proces voorgesteld door Berenschot. Hierop is besloten om de ondersteuning door Berenschot tot nader orde stop te zetten en terug te gaan naar de kernvraag: wat is er nodig om te komen tot een passende visie op het samenspel tussen inwoners en gemeente?

Niet óver inwoners praten, maar mét

Tijdens de meest recente bijeenkomst met de klankbordgroep en wethouder Scholten op 9 januari 2025 kwam (opnieuw) de wens ter tafel om niet langer óver inwoners te praten op dit onderwerp, maar mét inwoners. Mede gevoed door de inwoners van Smitsveen en Soesterberg die in september hun verhaal deden over hoe zij in samenwerking met de lokale overheid hun kennis en expertise inzetten om hun leefomgeving leuker, mooier en beter te maken. Het lijkt daarom niet onlogisch om aan inwoners zélf de vraag te stellen op welke manier zij het samenspel tussen gemeente en samenleving willen vormgeven. Waarom laten wij ons hierover als bestuur en politiek niet adviseren door de samenleving? De opvattingen in de raad over participatie zijn immers dusdanig uiteenlopend dat het zinvol kan zijn om de samenleving hierover om een advies te vragen. Wanneer we weten wat de samenleving hierin adviseert, kunnen vervolgens politieke afwegingen worden gemaakt en kan de raad een gemeentelijk beleid vaststellen dat gedragen is door de samenleving.

Een burgerberaad over participatie

Een toepasbare methode om inwoners om advies te vragen is een burgerberaad. Een representatieve groep inwoners verdiept zich hierbij gezamenlijk in het onderwerp: onder meer over de wettelijke kaders, de financiële kaders, de behoeften van inwoners, de

verschillende vormen, de voordelen, de nadelen en de beperkingen. Op basis hiervan formuleert de groep een geïnformeerd advies. De raad bepaalt vooraf wat die met het advies doet en hoe de raad samen met het college tot een visie op participatie komt.

Drie scenario's

Door omstandigheden duurt het proces al lang. Zowel de klankbordgroep als de wethouder hechten er waarde aan dat we voortgang boeken. Een burgerberaad is een manier om tot een visie en een verordening te komen. Maar niet de enige manier. Om te voorkomen dat we terug moeten naar de tekentafel stellen we direct twee alternatieve scenario's voor:

1. Een ruime meerderheid van de raad steunt het voorstel om een burgerberaad over burgerparticipatie te organiseren (inclusief het benodigde budget). De gemeenteraad organiseert nog in 2025 een burgerberaad waarvan de uitkomsten op nader te bepalen wijze worden verwerkt in een raadsvoorstel, waarover de gemeenteraad besluit.
2. Er is *geen* meerderheid van de raad die het voorstel steunt om een burgerberaad over burgerparticipatie te organiseren. Het college doet de raad een voorstel voor een participatieverordening die voldoet aan de minimale wettelijke vereisten.
3. Er is *geen* meerderheid van de raad die het voorstel steunt om een burgerberaad over burgerparticipatie te organiseren. De raad buigt zich zelf -gefaciliteerd door het college- over de mogelijkheden voor inwoners om te participeren. Op basis hiervoor doet het college een voorstel voor een participatievisie.

Donderdag 6 februari: oriënteren op de methode burgerberaad

Op de agenda van de beeldvormende bijeenkomst van donderdag 6 februari stond aanvankelijk alleen een presentatie over burgerberaden door Wiebe Broekema gepland. Wiebe Broekema is een inwoner van Soest die vanuit de organisatie Team Burgerberaad zelf burgerberaden als betaalde dienst organiseert. De klankbordgroep heeft op 9 januari het voorstel gedaan om deze avond te verbreden. In de huidige opzet begint de bijeenkomst van 6 februari dan ook met een presentatie van het Netwerk Burgerberaden. Dit netwerk heeft geen winstoogmerk en informeert bestuursorganen in heel Nederland over de methode. Op deze manier waarborgen we een objectieve en complete informatieavond over burgerberaden. Tijdens de bijeenkomst kan de raad ook vragen stellen over de inhoud van deze brief.

Vervolg na 6 februari

De klankbordgroep hoopt dat deze beeldvormende avond ons als raad helpt om inzicht te krijgen in de waarde van een burgerberaad als instrument in het algemeen en in de context van de participatievisie in het bijzonder. Een gesprek over dit laatste kan de raad voeren in een oordeelsvormende sessie na 6 februari.

Met vriendelijke groet,

Ronald Christiaans, Cees Paul, Ties de Ruijter, Gerben Stormbroek en Lenneke Welschen, leden van de klankbordgroep participatievisie

Wethouder **Karin Scholten**

